

บทที่ ๒

วิธีดำเนินงานและการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมี ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาของนักเรียน (กลุ่มมารดา) จำนวน ๔๐ คน กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน (กลุ่มนักเรียน) จำนวน ๔๐ คน รวมเป็น ๑๖๐ คน

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เริ่มนักเรียน

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ ใช้วิธีที่เรียกว่า Purposive sampling คือ-

๑. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. ๑-๓) ของโรงเรียนรัฐบาล หรือโรงเรียนราษฎร์ ในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี และมีอายุอยู่ระหว่าง ๑๒-๑๕ ปี และนักเรียนที่เป็นตัวอย่างนี้ จะต้องเป็นผู้ที่ปัจจุบันอาศัยอยู่กับบิดามารดา หรือมารดาและอยู่ปกครองจะเป็นใครก็ได้ แต่ทั้งนี้ นักเรียนที่เป็นตัวอย่างจะต้องเป็นผู้ที่อยู่กับมารดาเท่านั้น (ในกรณีที่มีบิดามารดาแยกกันอยู่ หรือมีบิดาถึงแก่กรรม)

๒. มารดาของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างจะต้องมีการศึกษาจบชั้นประถมศึกษา (อ่านออกเขียนได้) ขึ้นไป และมีอายุอยู่ระหว่าง ๓๐-๔๕ ปี

๓. ขนาดของจำนวนตัวอย่าง ๑๖๐ คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างมารดา ๔๐ คน กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ๔๐ คน

๔. สุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนรัฐบาล ๔ โรงเรียน และโรงเรียนราษฎร์ ๔ โรงเรียน ดังกติกกรมวิธานศึกษา ได้แก่โรงเรียนเหล่านี้ คือ โรงเรียนสวนกุหลาบ, โรงเรียนเซนต์คาเบรียล, โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์, โรงเรียนพันดคีอมา (ชาย) โรงเรียนวัดน้อยใน (สหศึกษา) โรงเรียนสตรีเนติศึกษา, โรงเรียนวิมุติยาราม (สหศึกษา) โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (หญิง)

วิธีแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดา

วิธีแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาออกเป็น ๒ กลุ่มได้แก่ กลุ่มมารดาที่เห็นความเชื่อและทัศนคติต่อพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องสำคัญ กับกลุ่มมารดาที่เห็นความเชื่อและทัศนคติต่อพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องไม่สำคัญ คือ

๑. ระเบียบแบบสอบถาม (ชุดที่มารดาของนักเรียนเป็นผู้คอยแบบสอบถาม) จำนวน ๑๖๐ ชุด โดยเริ่มค้นจากคะแนนที่ต่ำสุดยกเว้นชุด และเรียงลำดับต่อไปจนถึงคะแนนต่ำสุด

๒. แบบสอบถาม ๒๕% ของคะแนนที่ต่ำสุดยกเว้นชุดเป็นพวกที่ได้คะแนนสูง จัดเป็นกลุ่มมารดาที่เห็นความเชื่อและทัศนคติต่อพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องสำคัญ

๓. แบบแบบสอบถาม ๒๕% ของคะแนนที่ต่ำสุดที่อยู่ข้างล่างเป็นพวกที่ได้คะแนนต่ำ จัดเป็นกลุ่มมารดาที่เห็นความเชื่อ และทัศนคติต่อพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องไม่สำคัญ

ดังนั้น มารดาทั้งหมด ๑๖๐ คน จะถูกแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

สำหรับการแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน จำแนกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่ม ก. กับ กลุ่ม ข. นั้นจะแบ่งโดยเมื่อได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาออกเป็น ๒ กลุ่มแล้ว คือ

มารดาของกลุ่ม ก. จำนวน ๔๐ คน

มารดาของกลุ่ม ข. จำนวน ๔๐ คน

รายละเอียดของกลุ่มนารคา และกลุ่มนักเรียน

ตารางที่ ๑. ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนารคา

ระดับการศึกษา	นารคาของกลุ่ม ก.		นารคาของกลุ่ม ข.	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ป.4)	22	55.0	26	65.0
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม. 1)	-	0.0	1	2.5
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม. 2)	6	15.0	-	0.0
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม. 3)	9	22.5	10	25.0
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม. 4)	2	5.0	2	5.0
ปริญญาโท	1	2.5	1	2.5
รวม	40	100.0	40	100.0

ตารางที่ ๒. ระดับชั้นการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน

ระดับการศึกษา	นารคาของกลุ่ม ก.		นารคาของกลุ่ม ข.	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	14	35.0	19	47.5
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	11	27.5	10	25.0
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	15	37.5	11	27.5
รวม	40	100.0	40	100.0

ตารางที่ ๓. รัศมีอายุของนักเรียน และมารดาของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	พิสัยอายุ	อายุเฉลี่ย	อายุเฉลี่ยทั้งหมด (กลุ่ม ก. และกลุ่ม ข.)
มารดาของกลุ่ม ก.	35 - 54	42.5	42
มารดาของกลุ่ม ข.	32 - 50	41.3	
นักเรียนของกลุ่ม ก.	13 - 18	14.775	15
นักเรียนของกลุ่ม ข.	12 - 18	15.025	

เครื่องมือที่ใช้

ในการวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นของมารดาและนักเรียน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น (ดูภาคผนวกที่) ซึ่งแบ่งเป็น ๓ ชุด และพร้อมกันนี้ ได้วิเคราะห์หาอำนาจจำแนกของคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถามสำหรับนักเรียน (๒ ชุด) ด้วย

แบบสอบถามชุดที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับความเชื่อและทัศนคติต่อพุทธศาสนา มีทั้งหมด ๑๑๙ ข้อ ประกอบด้วยความเชื่อต่อพุทธศาสนา ที่เป็นลักษณะ Positive Belief ๙๒ ข้อ และความเชื่อต่อพุทธศาสนาที่เป็นลักษณะ Negative Belief ๒๗ ข้อ ส่วนทัศนคติต่อพุทธศาสนา ประกอบด้วย Positive Attitude ๒๕ ข้อ และประกอบด้วย Negative Attitude ๒๖ ข้อ (ชุดนี้สำหรับมารดาของนักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม)

แบบสอบถามชุดที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อพุทธศาสนามีทั้งหมด ๔๕ ข้อ ประกอบด้วย Positive Attitude ๒๕ ข้อ และ Negative Attitude ๒๐ ข้อ (ชุดนี้ให้นักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม)

แบบสอบถามชุดที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับความเชื่อต่อพุทธศาสนามีทั้งหมด ๙๗ ข้อ ประกอบด้วย Positive Belief ๑๙ ข้อ และ Negative Belief ๗๘ ข้อ (ชุดนี้ให้นักเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม)

การให้คะแนนและการตรวจให้คะแนน

การให้คะแนนสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ในการตอบแบบสอบถามแต่ละชุด มี ๕ ระดับให้เลือก และให้เลือกได้เพียง ๑ ระดับและมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ไปพร้อมกับด้วยระดับความรู้สึก ๕ ระดับด้วยกันคือ

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มีความ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
Positive Belief	5	4	3	2	1
Negative Belief	1	2	3	4	5
Positive Attitude	5	4	3	2	1
Negative Attitude	1	2	3	4	5

สำหรับการตรวจให้คะแนน การให้คะแนนในคำถามข้อใด มีหลักเกณฑ์ให้คะแนน
 ดังกล่าวมาข้างต้น แต่ดำเนินการสอบถามจุดใดมีผู้ห้ามสอบถาม check ไม่ครบ หรือมีความ
 กัดเห็นถ่าถึงกัน ก็มีการ check ทั้งในช่องที่ " เห็นด้วย " และ " ไม่เห็นด้วย " พร้อม
 กันในข้อใดข้อหนึ่งก็ตาม การให้คะแนนในข้อเหล่านั้นจะให้คะแนนในช่องที่ " ไม่มีความเห็น"
 แทน

การหาอำนาจจำแนก (Discriminating power) ของข้อคำถาม (ใช้วิธีการของ
 Likert)

ในการหาอำนาจจำแนกของคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถามจุดที่ ๒ และจุดที่ ๓
 โดยการนำคะแนนจุดแบบสอบถามจุดที่ ๒ และจุดที่ ๓ มาเรียงจากคะแนนสูงสุดอยู่ข้างบน
 และเรียงลงมาถึงต่ำสุด แล้วตัด ๒๕ % ของคะแนนกลุ่มสูง จัดเป็นพวกกลุ่มสูงและ ๒๕ %
 ของกลุ่มคะแนนต่ำ จัดเป็นพวกกลุ่มต่ำ และนำมาหาอำนาจจำแนกของคำถามแต่ละข้อ
 จาก สูตร

$$D = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

$$(2) \quad t = \frac{\bar{x}_H - \bar{x}_L}{\frac{\sum (x_H - \bar{x}_H)^2 + \sum (x_L - \bar{x}_L)^2}{N(N-1)}}$$

$$\leq (x_H - \bar{x}_H)^2 = \sum x_H^2 - \frac{(\sum x_H)^2}{N}$$

$$\leq (x_L - \bar{x}_L)^2 = \sum x_L^2 - \frac{(\sum x_L)^2}{N}$$

t = ค่าเฉลี่ยของค่าความแตกต่าง

\bar{x}_H = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง

\bar{x}_L = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_H^2 = ความแปรปรวนในกลุ่มสูง

s_L^2 = ความแปรปรวนในกลุ่มต่ำ

n_H = จำนวนตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L = จำนวนตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

การหาความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

ในการหาความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (แบบสอบถามทั้ง 3 ชุด) นั้นได้หาความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้ Kuder-Richardson Formula 21 กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดา เจาะระบบสอบถามชุดที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิจัย สำหรับแบบสอบถามชุดที่ 2 และ ชุดที่ 3

แบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาทดลอง	ความเชื่อถือได้ ของเครื่องมือ	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของการวัด
ชุดที่ 1	53	0.97	1.853
ชุดที่ 2	75	0.93	1.629
ชุดที่ 3	50	0.94	2.020

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ คือ.-

๑. วิเคราะห์ข้อ (Item analysis) ทำอำนาจจำแนก (τ) ของข้อคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับทัศนคติต่อพุทธศาสนา (แบบสอบถามชุดที่ ๒) และเกี่ยวกับความเชื่อต่อพุทธศาสนา (แบบสอบถามชุดที่ ๓)

๒. เปรียบเทียบ " ทัศนคติต่อพุทธศาสนา " ของนักเรียน ระหว่างกลุ่ม ก. กับ กลุ่ม ข. ระหว่างเพศในกลุ่มเดียวกัน และเพศเดียวกันแต่ต่างกลุ่มกัน (t-test)

๓. เปรียบเทียบ " ความเชื่อต่อพุทธศาสนา " ของนักเรียน ระหว่างกลุ่ม ก. กับกลุ่ม ข., ระหว่างเพศในกลุ่มเดียวกัน และเพศเดียวกันแต่ต่างกลุ่มกัน (t-test)

๔. เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับ " ทัศนคติต่อพุทธศาสนา " ของนักเรียน ระหว่างเพศในกลุ่มเดียวกัน และเพศเดียวกันแต่ต่างกลุ่มกัน (t-test)

๕. เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับ " ความเชื่อต่อพุทธศาสนา " ของนักเรียน ระหว่างเพศในกลุ่มเดียวกัน และเพศเดียวกันแต่ต่างกลุ่มกัน (t-test)

๖. หาความสัมพันธ์ (correlation) เกี่ยวกับ " ทัศนคติต่อพุทธศาสนา " ของนักเรียนและมารดาของนักเรียน ระหว่างเพศในกลุ่มเดียวกัน และเพศเดียวกันแต่ต่างกลุ่มกัน (ใช้ Product moment coefficient of correlation)

๗. หาความสัมพันธ์ของคำถามแต่ละข้อเกี่ยวกับ " ทัศนคติต่อพุทธศาสนา " ของนักเรียนและมารดาของนักเรียน ระหว่างเพศในกลุ่มเดียวกัน และเพศเดียวกันแต่ต่างกลุ่มกัน (ใช้ Rank-difference correlation coefficient)